

Homilie P. Petra Pit'hy pronesená při Zimní pouti na Velehradě 13. 2. 2011

Bratři a sestry,

velehradští poutníci,

dostalo se mi zvláštní cti, když mi byla svěřena dnešní homilie. Byla by to velká pocta, i kdyby šlo o běžnou každoroční slavnost. Dnes se však při ní v tak velkém počtu setkáváme poprvé v době příprav na cyrilometodějské výročí v roce 2013. Rád bych proto doširoka otevřel bránu vašich srdcí a myslí, protože to, čemu jdeme vstříc, je ohromné. Otevřít vaše srdce pro Velehrad je jistě snadné, milujete ho. Jenže na tomto místě se zcela výjimečným způsobem setkáváme s Pánem a Bohem a při tom nejsou naše srdce nikdy dost otevřená. Daleko více však chci otevřít vaši mysl, neboť význam Velehradu stále narůstá a dostává v posledních desetiletích netušených a také nedocenených rozměrů. Vyjděme při naší úvaze od toho, co se doopravdy stalo při příchodu svatých Soluňanů. Naši dávní předkové toužili po Bohu, chtěli mu porozumět. Cítili, spíše než věděli, že křesťanství je mohutné a nádherné, ale nemohli ho hlouběji pochopit. A Bůh na jejich žíznivou touhu odpověděl darem věrozvěstů a dnes můžeme říct darem Velehradu. Bylo by naprostým neštěstím, kdybychom si my začali říkat něco takového jako My máme Velehrad, a proto jsme velcí a ti praví. Bylo by to předně hloupé, ale také pyšné, nevděčné a veskrze ubohé. Velehrad musí žít a žije touhou po Bohu, po živém Bohu. My se, bratři a sestry, musíme ptát, zda žízníme po pravdě a spravedlnosti. Je krásné, když ve svém svědomí můžeme odpovědět ano. Ale kolik z nás to může udělat? Dejme pozor, abychom neskončili jako ti z dnešního Evangelia, kteří když zaslechli, že se přiblížilo Boží království, odpověděli: "Jděte jinam." Království Boží, které přichází, totiž převrátí to podivné otrocké živoření, na které my jsme hrozně navyklí, i když na ně stále žehráme. Boží království přichází v moci a síle Boží a bourá lidské modly, zahání mlhu lží, temnoty hříchu a vnáší světlo pravdy, v kterém je všechno náhle odkryté a jako nahé. Já dovedu pochopit, že se tohoto zvratu kde kdo bojí, protože kdokoli si na sobě zakládá a myslí si, jsem bohatý, mocný, vlivný, jsem naprostá jednička, je zničehonic úplná nula.

Z toho podvědomého strachu, který dovedl z krále Heroda udělat vraha dětí, z nacistů a jiných diktatur vrahy milionů lidí, ukazuje se jasně, že náboženství v žádném případě není jen soukromá věc každého člověka. Náboženské přesvědčení formuje životní postoje, kterými ovlivňujeme své okolí a celou společnost. Křesťanství není jen něco přidaného k životu, co se týká našeho soukromí. Křesťanství je celostný životní styl. Velký dějinný zlom, který je spjat s příchodem sv. Cyrila a Metoděje, je právě v tom, že zde zahájili tento životní způsob. Vytvořili zde křesťanskou společnost. Ta se projevila svou svébytnou kulturou, které dali do vínku možnost písemného záznamu vlastní tradice. A tato společnost nad sebou vyzvedla i právní systém státu. Naše křesťanství, kulturnost a státnost je nedělitelným odkazem sv. Cyrila a Metoděje. Položíme-li si otázku, proč se nám dnes tak špatně dýchá v

našem právním uspořádání, dojdeme rychle k tomu, že se chvěje demokratická podstata našeho státu. Trochu skrytější je příčina základní - totiž masivní odklon od křesťanských zásad a následná morální krize. Ale nestěžujme si a neskrývejme se. Kdo je tím vinen - nekvalita a nedostatečná věrnost křesťanů.

O jak vážné věci jde, můžeme snadno vyčíst z historického příkladu Velké Moravy. Co udělalo z Rastislavovy země pevný stát a velmoc v rámci Evropy? Křesťanství. Bez toho, co přinesli Cyril a Metoděj, by nevznikla. A proč zmizela z mapy Evropy tak bolestně a rychle? Protože se vzepřela tomu, co ji vytvořilo. Vyhnání žáků Cyrila a Metoděje byla sebezáhubná, bohužel vědomá, chyba. Pamatujme i na to, že osud Velké Moravy může být dnes zopakován celou Evropou. Ztratí-li Evropa svůj křesťanský základ, odřekne-li se svého konstitutivního náboženství a přikloní se k modlám postmoderního konzumismu, ztratí Boží oporu a ochranu, rozpadne se a bude snadnou kořistí kohokoli. Je jedno, zda domácích diktátorů nebo východních fanatiků. Obrana křesťanství je věcí veřejnou, týká se společnosti jako celku a tím pádem je v pravém slova smyslu věcí politickou. Ne ve smyslu současné politiky osobních výhod a sobeckých zájmů, ale v tom krásném smyslu zájmu o dobro polis, obce, celku.

Není žádnou přehnaností, když Velehrad pochopíme jako symbol věrnosti Bohu, jako mocný hrad Božího království. A není proto žádnou náhodou, že v přípravě na velké jubileum jde o to, aby byl hájen a obsazen zmužilou posádkou. Proto se budeme zabývat letos křtem, kterým jsme se stali členy církve a údy Kristovými. Pevněji a s větším pochopením o Velikonocích obnovíme své křestní sliby, kterými jsme se odřekli Božího protivníka a přijali suverenitu jediného vládce, kterým je Bůh, který ať je veleben a chválen na věky věků.